

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/24613,Bialy-Marsz-w-Krakowie.html>
2023-03-25, 21:20

Biały Marsz w Krakowie

Biały Marsz, manifestacja pokojowa w Krakowie 17 V 1981 po zamachu na Jana Pawła II (13 V 1981) zainicjowana i zorganizowana przez studentów przy współpracy ówczesnych władz miasta z licznym udziałem mieszkańców (ok. 500 tys.). W V 1981 środowisko studentów zajęte było przygotowaniami do corocznych studenckich juwenaliów, których kulminację przewidywano na 17 V. Jedną z imprez miał być „Marsz Wolnego Człowieka” z Błóń na Rynek Główny. 13 V, w godz. po zamachu, juwenalia odwołano; w tym samym dniu przedstawiciele organizacji studenckich i Duszpasterstwa Akademickiego, skupieni w Studenckim Społecznym Komitecie Juwenaliowym uzgodnili formę manifestacji i powołali Komitet Organizacyjny, który otrzymał pełne poparcie i pomoc metropolity krakowskiego kard. Franciszka Macharskiego, MKZ „S” Małopolska oraz prezydenta miasta Józefa Gajewicza. Inicjatywę poparły media krakowskie (Radio Kraków, telewizyjna Kronika Krakowska, prasa). KO mieścił się w udostępnionych pomieszczeniach Studenckiego Centrum Kultury i Rady Okręgowej SZSP przy Rynku Głównym. W składzie KO m.in.: Iwona Cichecka, Hanna Marczak, Wanda Marczak, Małgorzata Zaitz, Teresa Wnuk, Magdalena Lepiarczyk, Jacek Stefański, Paweł Zechenter, Jurek (Józef) Jurecki, Witek Adamus, Bogusław Jusiński, Jan Kir, Tadeusz Drwał, Leszek Gubernat, Ryszard Schweiger, Krzysztof Skwarnicki, Adam Cekański, Stanisław Stefaniak, Tomasz Krzyżanowski, Stanisław Dudek, Bogdan Klich, Kazimierz Karpała, Piotr Drażkiewicz, Marek Siwiec, Tomasz Kowalski, Karol Wantuch, Janusz Czyżewski, Andrzej Bac, Katarzyna Woźniak, Piotr Jasion, Marek Domagała; przedstawiciele „S”: Mieczysław Gil, Andrzej Borzęcki; księża: Stanisław Małyśiak, Jan Wodniak, Franciszek Płonka, Jerzy Sermak, Marek Głownia, o. Tomasz Pawłowski. Uroczystość rozpoczęła się o godz. 10 milczącym przemarszem, z towarzyszeniem muzyki Chopina, z Błóń (miejsce mszy papieskiej w 1979), al. Adama Mickiewicza, ul.

Karmelicką i Szewską na Rynek Główny. Na czele szły poczty sztandarowe krakowskich uczelni. Zgodnie z apelem organizatorów uczestnicy ubrani byli na biało. Niesiono białe i biało-żółte flagi, wstęgi, kwiaty, ale bez napisów i transparentów. 400 osób młodzieży hippisowskiej, przybyłej z komun całego kraju, wystąpiło w białych strojach, milicjanci ze służby drogowej w białych mundurach. W czasie gromadzenia się na Rynku odbywały się występy Chóru Akademickiego Organum i recytacje wierszy przez aktorów: Annę Polony i Jerzego Radziwiłowicza. O godz. 12, z biciem Dzwonu Zygmunta, kard. F. Macharski poprowadził wspólną modlitwę Anioł Pański, nast. odprawił – z udziałem duszpasterzy akademickich – mszę w intencji Ojca Świętego i prymasa Stefana Wyszyńskiego oraz wygłosił homilię. Przy ołtarzu polowym zbudowanym przed kościołem Wniebowzięcia NMP (Bazylika Mariacka) znajdował się wizerunek Jana Pawła II i Krzyż Studencki z 1979. W trakcie mszy odtworzono nagranie ze słowami Jana Pawła II transmitowane pół godz. wcześniej przez Radio Watykańskie, odczytano także list studentów do papieża. Wśród uczestników kolportowano tekst homilii i wydawnictwa studenckiego Komitetu Organizacyjnego. Uroczystość zakończyły modlitwy w intencji papieża, odśpiewano *Boże, coś Polskę*, *Rotę*, *Czarną Madonnę*. Panowała atmosfera powagi i poczucia niezwyklej rangi wydarzenia. Nie doszło do żadnych incydentów. Wydarzenie obsługiwało ok. 140 dziennikarzy, w tym kilkudziesięciu zagranicznych, ekipy filmowe TVP, Polskiej Kroniki Filmowej oraz m.in. z USA, Francji, Włoch, RFN. Biały Marsz był spontaniczną reakcją na zamach 13 V, wyrazem wsparcia dla papieża i protestem wobec zła. Nawiązywał zarówno do tradycji zachodnich protestów pokojowych z l. 60., jak i niedawnych wydarzeń krakowskich (czarny marsz po śmierci Stanisława Pyjasa, przemarsz z Krzyżem Studenckim w 1979). Był znaczącym wydarzeniem w życiu miasta ze wzgl. na liczbę uczestników, dramatyczne okoliczności oraz przesłanie duchowe; jako deklaracja ideowa środowiska studenckiego wiązał nakaz sprzeciwu wobec zła z obowiązkiem realizacji nauki Jana Pawła II zgodnie z duchem kształtującej się wówczas etyki solidarności, która po 13 XII 1981 stała się podstawą etyki oporu społecznego („zło dobrem zwyciężaj”). Ta postawa

stała się inspiracją licznych kolejnych działań (Piesza Pielgrzymka Krakowska na Jasną Górę, Ruch Ku Cywilizacji Miłości), zwłaszcza w czasie stanu wojennego. W 1983, w trakcie II pielgrzymki Jana Pawła II, kard. F. Macharski wraz ze studentami wręczył papieżowi album z dokumentacją Białego Marszu. Idee Białego Marszu, przywołane zostały w czasie żałoby narodowej po śmierci Jana Pawła II: duszpasterstwa akademickie Krakowa zainicjowały wówczas akcję rozdawania białych wstążeczek (przypinek do ubrań) – znaku zwycięstwa dobra nad złem; akcję podjęła prasa krakowska dołączając wstążeczki do swych wydań.

Anna Kawalec, Sławomir Chmura

[Kraków Region Małopolska](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)